

— "Ερχεσθε νὰ μὲ ζητήσετε; λέγει συμπλέκουσα τὰς δύο χεῖράς της, ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ προσευχηθῇ. Ὁ δὲ μὲ πᾶρετε, θὰ μὲ πᾶρετε εὐθύς; "Ω! πόσον εἶμαι εὐτυχής. Πρέπει νὰ ἐξέλθω ἀπ' ἐδῶ, βλέπετε, σήμερον μάλιστα, πρὶν τῆς ἐσπέρας. Πρὸ πολλοῦ καιροῦ δὲν ὑπῆγα νὰ τῷ ὁμιλήσω, νὰ τὸν παρηγορήσω. Πόσον θὰ στενοχωρεῖται, καὶ θὰ ἀσχῇ, κατὰμονος!

— Εἰς ποῖον λοιπὸν θέλεις νὰ ὑπάγῃς, ἡρώτησα.

— Εἰς ἐκεῖνον, εἶπεν.

— Ποῖον;

— Εἰς τὸν 'Ροβέρτον Δανιὴλ.

— Εἰς τὸν ἐραστὴν σου, εἰς τὸν μνηστῆρά σου ἴσως;

— "Ω! ὄχι. Εἰς τὸν μνηστῆρα τῆς 'Ιωάννας.

— Εἰς τὸν μνηστῆρα τῆς 'Ιωάννας; ἐπὶ πᾶν ἐλθόν, ἐκπλαγεῖς ὀλίγον.

— Ναί.

— Σὲ περιμένει;

— Καθ' ἡμέραν, ἀπὸ ἑξ μηνῶν.

— Καὶ ποῦ λοιπὸν σὲ περιμένει;

— "Ε! καλὰ! 'Εκεῖ ποῦ εἶναι. Εἰς τὸ κοιμητήριον. Εἰς τὸν τάφον του. Δὲν εἰξεύρετε τὸν τάφον του; εἶναι πολὺ εὐμορφος καὶ ὅλος μὲ λευκὴν μάρμαρον. 'Ενίοτε φαίνεται ἀπὸ τὸν ἥλιον ὀλίγον κόκκινος. Τὸ ὄνομα τοῦ 'Ροβέρτου Δανιὴλ εἰναι χαρᾶς ἐπὶ τῆς στήλης, ὑπάρχει δ' ἐπ' αὐτῇ, μεταξὺ τῶν ἀνθέων, μικρὸν ἀλαβάστριν δοχεῖον, πληροῦμενον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὕδατος, καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποῖου πίνουσι τὰ πτηνὰ.

Τὴν ἐθεώρουν ἐκπληκτος καὶ συγκινημένος.

— "Α! ναί, εἶπεν, οὔτε σεῖς ἐννοεῖτε περισσώτερα. Πιστεύετε ὅτι τὰ πάντα ἐτελείωσαν, ὅταν ἡ ζωὴ τελειώσῃ, ὅτι δὲν σκέπτονται πλέον, ὅτι δὲν συγκινεῖται πλέον, ὅτι ἐτάφησαν, ὅτι τέλος πάντων οἱ νεκροὶ εἶναι νεκροὶ; Δὲν εἶν' ἀληθές, κύριε. Δὲν γνωρίζετε τὰ πράγματα, διότι ποτὲ δὲν ἐθέσατε τὸ οὐς εἰς τὴν σχισμᾶν ἐνὸς τάφου διὰ ν' ἀκούσετε τί συμβαίνει ἐντὶς αὐτοῦ. Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, πρὶν μοὶ συμβῇ αὐτό, ἠγνόουν ὡς ὑμεῖς ὅτι οἱ νεκροὶ εἶναι ζῶντες. Δὲν δύνασθε ποτὲ νὰ μάθετε ὅ,τι ἐγὼ εἰξεύρω.

Καὶ διακόπτουσα τὴν ὁμιλίαν της πρὸς στιγμὴν, ἠσπᾶσθη τὴν μικρὰν ἀνθοδέσμην τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ εἶτα πολὺ βραδέως ἐξηκολούθησεν.

— Ἡμέραν τινὰ ὑπῆγον εἰς τὸ κοιμητήριον Περ-Λασαίξ, κατὰμονος, διὰ νὰ φέρω ἕνα στέφανον εἰς μίαν φίλην μου τοῦ παρθενιαγωγείου, ἣτις εἶχεν ἀποθάνῃ. 'Εθεσα τὴν προσφοράν μου εἰς τὰς κιβλίδας τοῦ τάφου της καὶ ἐπέστρεψα. 'Εν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ καὶ ὑπὸ τὸν αἴθριον οὐρανόν, ὡς καὶ ὑπὸ τὰ νέφη, ὑπῆρχεν ἄπειρον φῶς, καὶ ἐνίοτε ὀλίγη σκιά· μεταξὺ τῶν τάφων αἰφνίδιαι λάμψεις μετέβαινον, ἤρχοντο, ἔφειγον, ἐπληθύνοντο, ἀπαρχαλακτα ὅπως τὰ παιδιὰ παίζον τὸ τραγικό. 'Ο καιρὸς ἦτο τόσο γλυκὺς, τόσο καθαρὸς, τόσο ὥρατος, ὥστε ἠσθάνομην ἐμυατὴν εὐτυχῇ καὶ εὐθυμῶν εἰς τὸν λυ-

πρὸν ἐκεῖνον τόπον, καὶ ἀληθῶς ἤμην. 'Εν ᾧ λοιπὸν διηρχόμην πλησίον ἐνὸς τάφου, βλέπω πλῆθος ὥρατων καὶ εὐδωμῶν ἀνθέων ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπεθύμησα νὰ κόψω ἕν. Δὲν ἦτο ἱεροσουλία, δὲν εἶν' ἀλήθεια; 'Ετεῖνα τὸν βραχίονα, ἀλλὰ παρευθὺς σταματῶ πεφοβισμένη καὶ τρέμουσα! 'Εκεῖ, ὑπὸ τὸν λίθον, ὁμιλήσέ τις μὲ φωνὴν λίαν γλυκεῖαν. "Ω! δὲν ἠπατήθην, ἤκουσα, ἤκουσα πολὺ καλὰ.

— 'Ιωάννα, εἶπεν ἡ μελαγχολικὴ καὶ γλυκεῖα ἐκείνη φωνή, 'Ιωάννα σὺ εἶσαι τέλος πάντων;

'Εκυψα διὰ ν' ἀκούσω ἡ φωνὴ ἐπ' ἀνέλαθεν.

— "Ω! 'Ιωάννα, σὺ εἶσαι τέλος; 'Αποκρίθητι.

Κατὰ πρῶτον εἶχον φοβηθῇ, τώρα ὅμως ποσῶς δὲν ἐφοβούμην, ἀλλὰ μὲ κατέλαβε μέγας οἶκτος καὶ μεγάλη στοργή. 'Υψωσα τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἀνέγνων ἐπὶ τῆς στήλης ἐκείνης τὸ ὄνομα τοῦ 'Ροβέρτου Δανιὴλ, ἀποθνήσκοντος εἰκοσσετούς. 'Ενόησα τὰ πάντα. 'Εκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐπίστευον νεκρὸν καὶ ὁ ὁποῖος δὲν εἶχεν ἀποθάνῃ, εἶχε μνηστῆν ὀνομαζομένην 'Ιωάνναν, ἣτις τῷ εἶχεν ὑποσχεθῇ νὰ μεταβίβῃ ὅπως τὸν βλέπῃ εἰς τὸ κοιμητήριον, ἀλλ' ἡ ὁποία δὲν ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχεσίν της. Πάντοτε τὴν περιέμενε, καὶ ὅσκις ἤκουε κρότον βηματικῶν, ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἐκείνη καὶ ἡρώτα· «Σὺ εἶσαι;» 'Αλλ' οὐδεὶς τῷ ἀπεκρίνετο. 'Εγὼ ὅμως τῷ ἀπεκρίθην! 'Οποῖον ἄρα γε ἀγωνίζαν νὰ ὑπέφερεν ἐκεῖ, τὴν νύκτα, μέσῃ εἰς τὸ ψῦχος, καὶ ἐντὸς τοῦ στενοῦ ἐκεῖνου φερέτρου! Μήπως εἶχον ἄδικον νὰ τὸν παρηγορήσω ὀλίγον; Τῷ ὁμιλήσα καὶ ἐψεύσθην πρὸς αὐτόν.

«— Ναί, τῷ εἶπον, θέτουσα τὸ στόμα μου ὅσον ἐδυνήθην πλησίον τοῦ λίθου, ἐγὼ, ἐγὼ εἶμαι ἡ 'Ιωάννα σου». "Ω! Εἶχον μεγάλην ἀνησυχίαν μήπως, ἔνεκα τῆς φωνῆς μου, ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀπάτην τοῦ καὶ ἴσως δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἡ 'Ιωάννα τοῦ ἦλθεν. 'Αλλ' ἀναμφιβόλως, διὰ τοῦ μαρμαροῦ, ὁ ἦχος ἔφθινεν εἰς αὐτὸν πολὺ λεπτός, ὀλίγον εὐκρινής, παρηλαγμένος. Διότι ἤκουσα βραδὺν καὶ βαθὺν ἀναστενγκμόν. 'Επίστευεν, ἐπίστευε! Καὶ τότε ἠρχίσασθαι νὰ ὁμιλῶμεν ἀμφοτέρω ἡσυχῶς καὶ ἐρωτικῶς. Τὸν ἄφρινον πρὸ πάντων νὰ ὁμιλῇ, σκεπτομένη καὶ ἐπὶ τῶν ἐλαχίστων λέξεων, σημειοῦσα ὅλας τὰς λεπτομερείας, ἵνα συνθέσω τὴν ἱστορίαν καὶ εἰμωρέσω νὰ ὁμιλήσω καὶ ἐγὼ κατόπιν, γνωρίζουσα τὰ κατέκχστα. Μεγάλως θὰ ἐλυπεῖτο ἐὰν ἀνεκάλυπτε τὸν δόλον μου! Τέλος μετὰ μίαν ὥραν ἐγνώριζον πᾶν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ γνωρίζω, καὶ ἤμην ἡ ἰδική 'Ιωάννα, ὥστε θὰ ἠδυνάμην νὰ τῷ ἀποκριθῶ ἀπαράλλακτα ὡς ἐκείνη. Καὶ ἔμενον ἐκεῖ μέχρι τῆς ὥρας, καθ' ἣν κλείουν τὰς θύρας τοῦ κοιμητηρίου· τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἐπὶ νύκτιν. 'Επὶ τρεῖς μῆνας καθ' ἑκάστην ἀνηλλάσσομεν προσφιλεῖς καὶ γλυκεῖς λόγους. 'Ανεμνησκόμεθα τὴν πρῶτην τοῦ ἔαρος, καθ' ἣν τὸ πρῶτον συνητηθήμεν, ἀνεπολοῦμεν τὸ πρῶτον ἐκεῖνο μειδίαμα, τὴν πρῶτην μυστικὴν χειραψίαν, ἐν ᾗ ἡ

μήτηρ τοῦ καὶ ἡ ἰδική μου περιεπάτου ἐμπροσθεν ἡμῶν συνομιλοῦσαι καὶ μὴ βλέπουσαι τίποτε. Ποσάκις τὸ ἐσπέρας ἤρχετο εἰς τὴν θύραν τοῦ μικροῦ κήπου! 'Ὁμιλοῦμεν διὰ μέσου τῆς θύρας, καθὼς τώρα διὰ μέσου τοῦ λίθου, καὶ συχνάκις μοὶ ἐδίδε διὰ τῆς θύρας χαρτίον, ἐφ' οὗ ἦσαν γεγραμμένοι στίχοι τοὺς ὁποῖους εἶχε ποιῆσθαι. Μετὰ τινὰ χρόνον οἱ γονεῖς μας ἠθέλησαν νὰ μᾶς καταστήσωσιν εὐτυχεῖς. 'Αλλ' ὁ θάνατος δὲν ἠθέλησε καὶ ἠσθένησε. Καὶ τώρα διηγούμεθα τὰς ἀγωνίας μας, καὶ τὰς μεταίτας ἐλπίδας κατὰ τὴν μακρὰν ἀσθενειάν του. 'Αλλ' ὅμως αἱ πικραὶ αὐταὶ ἀναμνήσεις μᾶς ἦσαν γλυκεῖαι. Φεῖ! ἡμέραν τινὰ, ἐν ᾗ ἐμελλον νὰ ὑπάγω εἰς τὸ κοιμητήριον καὶ κομίσω εἰς τὸν 'Ροβέρτον ἀνθοδέσμην ῥόδων ἀμυγδαλῶν, ἅτινα μοὶ εἶχε ζητήσει—ἦσαν τὰ ἀνθὰ τὰ ὁποῖα ἐπρωτίμα ἀφ' οὗτο ἀπέθανεν—ἡ μήτηρ μου εἰσῆλθεν αἰφνης εἰς τὸ δωμάτιόν μου μετὰ δύο ἀνθρώπων, τοὺς ὁποῖους δὲν ἐγνώριζον. Μὲ λαμβάνουν, μὲ φέρουν ἐδῶ, καὶ φεύγουν. 'Εδῶ μοὶ φαίνεται λυπηρότερον τὸ μέρος ἀπὸ τὸ κοιμητήριον, καὶ ἐπειδὴ εἶμαι καὶ ἐγὼ ὡς νεκρὰ δὲν θὰ εἰμποροῦμεν πλέον νὰ ὁμιλῶμεν ὁ 'Ροβέρτος καὶ ἐγὼ, διότι οἱ τάφοι μας εἶναι πολὺ ἀπομεμακρυσμένοι.

*

'Εσιώπησεν ὁλολύζουσα. 'Ὅταν ἀνύψωσεν τὴν κεφαλὴν, εἶδεν ἀναμφιβόλως τὸ θλιβερόν ὄσπερ ἡ μορφὴ μου ἐξέφραζε καὶ ἐνόησεν ὅτι δὲν ἦλθον διὰ νὰ τὴν παραλάβω.

— Τοῦλάχιστον, μοὶ εἶπεν, εὐχεσθήθητε νὰ ἐπιφορτισθῇτε μὲ μίαν περκαγγελίαν διὰ τὸν 'Ροβέρτον. Εὐρίσκεται εἰς Περ-Λασαίξ, σὰς εἶπον. 'Η θέσις δὲν εἶναι δύσκολος διὰ νὰ τὴν εὑρεθῇ. Εἶν' ἀριστερὸς τῆς μεγάλης δεινροστοιχίας, ἐν ᾗ ἀνερχόμεθα. Ὁ δὲ κτυπήσετε δις ἐπὶ τοῦ λίθου, διότι ἐνίοτε κοιμᾶται. Εἶναι τὸ συμπρωνημένον σημεῖον μεταξὺ μας. Ὁ δὲ τῷ εἶπητε ὅτι ἡ 'Ιωάννα—'Ιωάννα, ἀκούετε καλῶς;—ἀνεχώρησεν εἰς ταξίδιον μὲ τὴν μητέρα της, ἀλλὰ θὰ ἐπανέλθῃ μετὰ μίαν ἢ δύο ἐβδομάδας· ὅτι δὲν πρέπει νὰ λυπηθῇ οὔτε ν' ἀνυπομονῇ, καὶ ὅτι τὸν ἀγαπᾷ πάντοτε. Ὁ δὲ τῷ εἶπητε ἐπίσης, ὅτι ἐκείνη σὰς ἐπεφόρτισε νὰ τῷ κομίσῃτε τὴν ἀνθοδέσμην, τὴν ὁποῖαν θὰ βάλῃτε ἐν τῷ μέσῳ, ἐπὶ τοῦ σιδήρου τοῦ μαρμαροῦ. Τοῦτο θὰ τὸν εὐχαριστήσῃ.

*

'Ελαβον τὴν ἀνθοδέσμην καὶ ἀπεμακρύνθην. 'Η ἱστορία μου ἐτελείωσε, μοὶ μένει μόνον νὰ εἶπω τι, μὲ κίνδυνον νὰ σὰς φανῶ ὀλίγον ἀξιογέλαιστος· ἐξετέλεσα τὴν παραγγελίαν.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ

Περιεχόμενα: 'Ο πολιτικός Βίος τοῦ κυρίου 'Αναπόδου — Καδμός — 'Η πρώτη ἀπότη — Τίς ἐκ τῶν δύο — 'Αναμνήσεις Νεαπολέως (Vico Campano) — 'Ο δηλοῖος Γραφίς — 'Η οἰκογένεια διακονοῦ — Καλολογία — 'Επὶ τοῦ εἰσώτου — 'Ημεῖς εὐχάριστος — 'Ο γάτος τῆς γειτονίας — Τὸ ἔτος 1000 μ. Χ. — Τίμωται δρ. ἡ εἰς τοὺς ἐνταῖς 'Επαρχίας συνδρομῆς τῶν 'Εκλεκτῶν Μυθιστορημάτων ἀποστέλλονται ἐλεύθερ. ταχυδρομικῶν.